

τραπέζι. Καὶ ὑπάρχουν δλόκληρα ἔθνη γυμνῶν ἀγρίων, καθὼς καὶ δλόκληρα ἔθνη ἐνδιμένων χριστιανῶν, μεταξὺ τῶν ὅποιων μόνον δύο ἡ τρεῖς θὰ εὑρῆτε ἀνθρώπους μὲ νοῦν καὶ μὲ γνῶσιν. Ἡ Φύσις ἐργάζεται μὲ κόπους καὶ μὲ μόχθους καὶ ἐπιτυγχάνει μίαν φορὰν τὸν σκοπόν, ἀφ' οὐδὲν διόψῃ ἐν ἐκατομμύριον βολὰς εἰς τὸν ἀέρα. Εἶνε ἀρκετὴ ἴκανοποιήσις δι' αὐτήν, ἐάν εἰς τὸ διάστημα ἐνὸς αἰῶνος χαρίσῃ ἕνα μέγαν ἄνδρα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. "Οσον δυσκολωτέρα εἶνε ἡ παραγωγὴ ἴκανῶν καὶ ἀξίων ἀνθρώπων, τόσον περισσότερον τοὺς ἐκμεταλλευόμεθα ὅταν γεννηθοῦν. "Εκαμα μίαν φορὰν ἔνα τοιοῦτον λογαριασμὸν εἰς ἔνα στενὸν κύκλον καὶ εὗρον ὅτι κάθε ἴκανὸς ἀνθρωπὸς εἰχε δώδεκα ἔως δεκαπέντε ἄτομα ποὺ ἔξηρτῶντο ἀπὸ αὐτὸν διὰ τὴν ὑλικήν των συντήρησιν, — ποὺ τὸν εἶχον τροφοδότην, στήριγμα καὶ ἐγγυητήν, ποὺ ἐπερίμεναν παρ' αὐτοῦ νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν τέκνων των καὶ τῶν ἀσθενῶν των καὶ περὶ ἄλλων ἀκόμη ὑποθέσεων, ἀδιάφορον ἢν ητον ἀγαμος ἡ ἀρχηγὸς πατριαρχικῆς οἰκογενείας. — Εἶνε ὁ φόρος ποὺ θὰ πληρώσουν τὰ προσόντα του. Οἱ ἀνθρωποι τῶν καλῶν πρᾶξεων γίνονται δργανα πρὸς ἰδιωτικὴν ὠφέλειαν καὶ πρὸς μίαν εὐρυτέραν δρᾶσιν. Κάθε ἀποκάλυψις εἴτε ὑλικῆς, εἴτε πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς φύσεως, δὲν γίνεται εἰς τὰ πλήθη, ἀλλὰ εἰς ἄτομα μεμονωμένα. Τὴν ἀρχὴν ὅλων τῶν ἀξιοσημειώτων συμβάντων τῆς ἐποχῆς μας, ὅλων τῶν πόλεων, ὅλων τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἰδιωμάτων τὴν εὐρίσκουμεν μέσα εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἐνὸς ἀτόμου. "Ολα τὰ γεγονότα τ' ἀποτελοῦντα τὸν ἡμέτερον πολιτισμὸν ὑπῆρξαν αἱ σκέψεις ἐνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ καλῶς ὠργανωμένων κεφαλῶν.

[Ἐν Χαλκηδόνι, Μάιος 1911]

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ

Τὸ γλωσσικὸν ξήτημα εἰς τὰς ἐπαρχίας

[Ο δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ὑπὲρ τῶν «ὑπερσυντελίκων»]